

zacím soudem podle § 1 čís. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878.

Pokud jde o odvolání veřejného obžalobce, postupují se spisy vrchnímu zemskému soudu v Praze ku příslušnému řízení (§ 2 uv. novely).

Čís. 2991.

V zájmu zjednodušení a urychlení řízení a s hlediska zásady přímosti je účelnou delegace soudu, v jehož obvodu bydlí obžalovaný, který nemá prostředků na cestu k hlavnímu přelíčení u vzdáleného příslušného soudu, nejsou-li k líčení voláni žádní svědci.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1927, Nd I 570/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se odejmouti výjimečně trestní věc proti obviněnému pro zločin krádeže příslušnému krajskému soudu v Písku a přikázati ji zemskému trestnímu soudu v Brně.

N e b o ť:

Obviněný bydlí v B., okres Blansko, a nemá prostředků na cestu k hlavnímu přelíčení do Písku, svědci k hlavnímu přelíčení voláni nebudou. Jest proto delegace zemského trestního soudu v zájmu zjednodušení a urychlení řízení a s hlediska zásady přímosti účelnou (§§ 62, 63 tr. ř.).

Čís. 2992.

Podvod (§§ 197, 199 d) tr. zák.) napodobením razítka čs. vedlejšího celního úřadu a označováním jím cizího zboží za účelem zkrácení eráru o celní poplatky. Okolnost, že jednání pachatelovo spadá z části i pod ustanovení trestního zákona důchodkového, není na závalu potrestání podle obecného zákona trestního.

K dokonání podvodu se nevyhledává dokonání podvodného poškození ve smyslu hospodářském; stačí, že bylo podvodné jednání předsevzato v poškozovacím úmyslu.

Zmatečnost z té příčiny, že se rozhodování účastnil soudce podle § 68 tr. ř. vyloučený, jest uplatňovati důvodem čís. 1 (nikoliv čís. 4) § 281 tr. ř.

Není závlady, by nebyl jako svědek v trestní věci slyšen finanční úředník, vyšetřovavší s onou věcí souběžnou věc důchodkovou proti témuž pachateli; onen úředník není soudcem ve smyslu § 68 tr. ř.; jeho svědeckému výslechu nevládí překážka § 151 čís. 2 tr. ř.

Ustanovení § 151 tr. ř. jsou ustanovení výjimečná; za úřední tajemství jest pokládati jen to, co se dotýká důležitých zájmů státu a vše-

obecnosti; jen ve příčině takových předmětů svého úředního oboru jest státní úředník vázán mlčelivostí.

Není zákonného předpisu, že by svědek musel býti slyšen již v předběžném vyhledávání a že by v obžalobě muselo býti uvedeno, o čem má býti vyslýchán.

Předpis § 222 tr. ř. není ohrožen zmatečností (čís. 3 § 281 tr. ř.).

Zmateční stížnosti nelze použiti jako opravného prostředku proti vadám a nedostatkům obžaloby.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1927, Zm I 385/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 13. dubna 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. d), 200 a 203 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje, že vrchní finanční rada František S. neměl býti při hlavním přelíčení slyšen jako svědek. Tento státní úředník vedl prý a vede jako soudce vyšetřování ve věci důchodkové, jež je u okresního finančního ředitelství v J. proti obžalovanému zahájena a se souzenou trestní věcí úzce souvisí a ji vlastně absorbuje. Poněvadž řečený úředník před tím, než byl navržen a vyslýchán v souzené trestní věci jako svědek, působil jako soudce v trestní věci důchodkové, byl prý podle ustanovení trestního řádu, jakž prý plyne úsudkem z opaku z § 68 tr. ř., vyloučen ze svědeckví v trestním řízení proti obžalovanému pro zločin podvodu. Nalézací soud však přes odpor obhajoby vyslechl S-a jako svědka a porušil prý tak zásadu § 68 tr. ř., jakož i zásadu rovnosti stran, zásady to, jichž šetření káže podstata trestního řízení. Tím prý je založena zmatečnost podle čís. 4 § 281 tr. ř. Kromě toho byl prý svědkovým výsledkem porušen i předpis § 151 čís. 2 tr. ř. Obhájce žádal prý vrchního finančního radu S-a, by mu dovolil nahlédnouti do spisů, které jsou ve věci důchodkové vedeny u okresního finančního ředitelství v J. S. však odmítl žádost s poukazem na ustanovení § 855 důchodkového tr. zák., podle něhož prý obviněný a jeho obhájce mají právo nahlédnouti do důchodkových spisů teprve, když ve věci byl vynesena rozsudek. S. považuje prý proto výsledky důchodkového vyšetřování až do vynesení rozsudku ve věci důchodkové za úřední tajemství, které nesmí prozraditi. Neměl prý proto býti v souzené trestní věci pro zločin podvodu vyslýchán jako svědek o výsledcích vyšetřování ve věci důchodkové, ježto dosud rozsudek nebyl vynesena a neměl býti ani připuštěn důkaz dotýcnými spisy okresního finančního ředitelství v J. Výsledkem svědka S-a byl prý proto porušen zmatečností ohrožený zákaz § 151 čís. 2 tr. ř., podle něhož státní úředník nesmí býti vyslýchán o okolnostech, o nichž je mu zachováti úřední tajemství.

Stížnost je bezdůvodná. VII. hlava tr. ř. jedná o vyloučení a zamítání osob soudních a státních zástupců a upravuje příslušné otázky výlučně jen s hlediska trestního řízení, určeného pro soudy. Že by vrchního finančního radu S-a bylo lze považovati za soudce ve smyslu trestního řádu a že by jako soudce byl činným v trestní věci proti obžalovanému pro zločin podvodu, zejména, že se účastnil rozhodování v této trestní věci, netvrdí ani sama stížnost; je proto její poukaz na ustanovení § 68 tr. ř. pochybený, zvláště když S. byl slyšen pouze jako svědek, takže o jeho účasti jako soudce nemůže býti vůbec řeči. Nad to zdůraznil nalézací soud výstižně a bude o tom ještě promluveno, že trestní věc, o níž jde, a v níž jde o napodobení razítka čs. vedlejšího úřadu celního v K. a jeho použití v podvodném úmyslu, je věcí od důchodkové věci rozdílnou a samostatnou, takže ani s tohoto hlediska nelze S-a pokládati za vyšetřujícího nebo jinakého soudce. O zmatečnosti ve smyslu čís. 4 § 281 tr. ř. nemůže býti proto řeči, nehledíc k tomu, že pro uplatňování zmatečnosti z příčiny, že se rozhodování účastnil soudce podle § 68 tr. ř. vyloučený, je vyhrazen zvláštní důvod zmatečnosti podle čís. 1 § 281 tr. ř.

Postupem nalézacího soudu nebyl však porušen ani zákaz § 151 čís. 2 tr. ř., a nelze porušení to dovozovati z ustanovení § 855 důchodkového tr. zák. Praví se tam, že obviněnému rozsudkem odsouzenému je dovoleno za účelem sepsání odvolání nahlédnouti do spisů, na jichž základě byl rozsudek vydán, učiniti si z nich výpisky nebo poříditi si opisy. Je zřejmo, že toto ustanovení upravuje pouze otázku nahlédnutí do spisů a že se opatření, jímž se nahlédnutí do spisů povoluje teprve odsouzenému obviněnému k vůli sepsání odvolání, stalo patrně v zájmu důchodkového vyšetřování, v zájmu jeho nerušeného chodu a bezpečného dosažení zamýšleného účelu. Z toho však nelze ještě usuzovati, že svědek S. považoval výsledky důchodkového vyšetřování až do vynesení rozsudku za úřední tajemství, které nesmí prozraditi, zvláště když při hlavním přelíčení neuplatňoval, že by svým výsledkem porušil úřední tajemství, a když vypovídal o okolnostech, vztahujících se výlučně jen na konkrétní případ. Nesmí se přezíráti, že ustanovení § 151 tr. ř. jsou odchylkou od § 150 tr. ř., jímž povinnost k vydání svědecké výpovědi je stanovena jako všeobecné pravidlo. Ustanovení § 151 tr. ř. jsou proto ustanoveními vyjimečnými, jež sluší vykládati přesně. Podle toho lze za úřední tajemství pokládati jen to, co se dotýká důležitých zájmů státu a všeobecnosti; jen v příčině takovýchto předmětů svého úředního oboru je proto státní úředník vázán úřední mlčelivostí. V důsledku toho nevadila výsledku svědka S-a překážka § 151 čís. 2 tr. ř. a mohl býti připuštěn také důkaz spisy okresního finančního ředitelství v J., k jichž vyžádání byl soud ve smyslu § 26 tr. ř. oprávněn a k jichž použití mu zjednávalo oprávnění zejména ustanovení §§ 3, 252 předposlední odstavec a § 258 tr. ř. Co se tkne těchto spisů, neohradil se ostatně podle záznamů protokolu o hlavním přelíčení ani obžalovaný ani jeho obhájce proti jich přečtení, takže je tu tím méně důvodu ke stížnosti. Uplatňuje-li stížnost, že svědek S., ačkoliv byl veřejné

obžalobě znám již dávno za předběžného vyšetřování, nebyl v předběžném vyšetřování jako svědek navržen a vyslýchán, a že ani v obžalobě ani při hlavním přelíčení nebyly se strany veřejné obžaloby uvedeny okolnosti, o nichž má býti slyšen, sluší jí odpověděti toto: Není zákonného předpisu o tom, že by svědek musel býti slyšen již v předběžném vyhledávání a že by v obžalobě musilo býti uvedeno, o čem má býti vyslýchán. Výtka stížnosti nespadá ostatně pod žádný z důvodů zmatečnosti v § 281 tr. ř. výlučně uvedených, a nelze zmateční stížnosti, jež hledíc k předpisům §§ 280 a 281 tr. ř., je opravným prostředkem pouze proti rozsudkům sborových soudů, použití jako opravného prostředku proti případným vadám a nedostatkům obžaloby.

Zmatečnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. spatřuje posléze stížnost v tom, že bylo jednání obžalovaného podřaděno pod ustanovení §§ 197, 199 d), 200 a 203 tr. zák. Nejde prý o trestný čin podle obecného zákona trestního, nýbrž o delikt důchodkový, podléhající důchodkovému trestnímu zákonu z roku 1835. I kdyby se připustilo, že obžalovaný věděl o jsoucnosti padělaného razítka a o jeho použití, byl prý účel použití tohoto razítka pouze ten, by pláště byly převezeny přes hranice bez vycení. To prý jest však jen delikt důchodkový, poněvadž by jinak každý delikt důchodkový byl zároveň podvodem ve smyslu obecného zákona trestního, ježto u každého deliktu důchodkového jde o zkrácení státu o poplatky celní a, ježto se za účelem zkrácení toho uvádějí finanční orgány v omyl. Také zákony důchodkové vyjímají prý skutkové povahy, které se vztahují k věcem důchodkovým, z obecné pravomoci trestního zákona a zařazují je pod zvláštní ustanovení zákonů důchodkových. Stížnost je bezdůvodná. Nesprávným je již poslední tvrzení stížnosti. Neboť § 377 důchodkového tr. zák. praví výslovně, že podvodné padělání nebo napodobení úředního označení, sloužícího k rozeznání původu zboží, sluší trestati podle obecných zákonů trestních a § 103 téhož zákona vyslovuje, že, když jednání neb opomenutí, které sluší považovati za důchodkové přestupky, podléhají trestu stanovenému obecnými zákony trestními, má vedle tohoto trestu míti místo i trest určený zákonem platným pro přestupky důchodkové, není-li nic jiného ustanoveno v důchodkovém zákoně trestním. Poněvadž takového odchýlného ustanovení tu není, nemůže býti nejmenší pochybnosti, že jednání obžalovaného, vykazovalo-li znaky podvodu, mělo býti posuzováno příslušným soudem podle obecného trestního zákona. Jím však v obžalobu dané a zjištěné jednání obžalovaného skutečně bylo. Zjišťujeť rozsudek, že obžalovaný a František M. ve společném dorozumění dali od spoluobžalovaného H-a napodobiti razítko čs. vedlejšího úřadu celního v K., tudíž veřejným ústavem zavedené poznamenání kolkem, že tímto padělaným razítkem označovali nové pneumatiky v Německu nakoupené a, že tak učinili v úmyslu, by při dovozu pneumatik do Československa poškodili finanční erár o celní poplatky a, že jej skutečně poškodili částkou 2.000 Kč převyšující. Toto jednání opodstatňuje plně skutkovou podstatu podvodu ve smyslu §§ 197, 199 d), 200 a 203 tr. zák. Neboť všeobecný znak podvodu, lest, jest obsažen již

v napodobení veřejným ústavem zavedeného poznamenání kollem, kterážto činnost již o sobě je v § 199 d) tr. zák. označena jako zvláštní druh podvodu. Uvedení v omyl je dáno tím, že finanční orgánové pokládali napodobené označení za správné, ač tomu ve skutečnosti tak nebylo. Posléze je bezvadně zjištěno, že se stěžovatel dopustil jednání v úmyslu podvodném, a že finanční erár utrpěl skutečně škodu. Tím jsou naplněny všechny jak objektivní, tak i subjektivní náležitosti zločinu podvodu, a byl proto obžalovaný uznán právem vinným ve smyslu obžaloby. Stížnost si neuvědomuje, že pouhým potrestáním podle důchodkového trestního zákona pro zkrácení finančního eráru na celních poplatcích byla by postižena toliko jedna složka závadného jednání obžalovaného, kdežto další složky, záležející v napodobení razítka čs. celního úřadu, tudíž veřejným ústavem zavedeného poznamenání kollem, v použití tohoto razítka a v podvodném úmyslu zůstaly by nezasaženy. Zkrácení eráru na celních poplatcích bylo jen následkem a výsledkem řečené činnosti obžalovaného. Dále zapomíná stížnost, že podle § 197 tr. zák. dopouští se podvodu, kdo lstivým předstíráním nebo jednáním — a takovým je v případech § 199 d) tr. zák. činnost rázu tam naznačeného — uvádí někoho v omyl, jímž tento nebo jiná osoba škodu trpěti má. Podle tohoto jasného doslovu zákona nevyhledává se k dokonání podvodu, by již nastala též škoda, k níž konečný úmysl pachatelův směřoval, takže k dokonání podvodu ve smyslu trestního práva není zapotřebí dokonání podvodného poškození ve smyslu hospodářském (sb. n. s. čís. 808). V důsledku toho není k přičitatelnosti zločinu podvodu zapotřebí, by z jednání obžalovaného nastala skutečně škoda; stačí, když podvodné jednání bylo podniknuto v úmyslu poškozovacím. Ta okolnost tudíž, že jednání obžalovaného spadá z části i pod ustanovení trestního zákona důchodkového, není ještě na závadu potrestání podle obecného zákona trestního, jakmile jsou tu zákonné podmínky. Důvod zmatečnosti čís. 9a) § 281 tr. ř. není proto opodstatněn.

Čís. 2993.

Byla-li zmatečná stížnost zrušovacím soudem odmítnuta jako opožděná, rozhodne o současně podaném odporu zrušovací soud.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1927, Zm I 699/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání odpor a zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 13. srpna 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Důvody:

Obžalovaný podal proti rozsudku vyřšenému v jeho nepřítomnosti jednak odpor, jednak zmateční stížnost. Oba opravné prostředky byly